

Izbeja, izvemli ponjetek, vsak dan zjutraj. Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankirano pisma se ne vrnejo. Rokopisi se ne vračajo. — Odgovorni urednik: Dr. L. Berr...

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 40 cent. osmrtnica, zahvale, poslanice in vabila po L. 1., oglasi denarnih zavodov po L. 2. — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L. 2. — Oglasi, naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno uprav' Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Besede in dejanja

Kr. solski skrbnik, komendant Reina, je izjavil poslancu Besednjaku, da se bo posluževal čl. 7 zakona od dne 7. oktobra 1923 o odpuščanju učiteljev, definitivnih v svoji službi že pod prejšnjim režimom, le v izjemnih in silno redkih slučajih; g. kr. solski skrbnik je imel v Vidmu nerazumljiv govor, kako radi imajo slovanstvo učiteljstvo in o kateri ljubezni da se bo učiteljstvo in o kateri ljubezni da se bo učiteljstvo se prepričalo, ker da nočejo nobenega spoditi, ampak nasprotno; dalje je v listih objavil svoje zasluge za slovanstvo solstvo in posebej se naklonjenost do slovanstva učiteljstva, ki ga je kot mož dobrega črca celo v Vidmu zagovarjal in sedaj začel stalno nameščati. Ko je javnost dovolj poučil o samem sebi z besedami, je začel z dejanjem. Odslovil je, po čl. 7 zakona z dne 7. oktobra 1923, pri katerem je baje sam sodeloval, prve učitelje, ki so odpuščeni na podlagi nove zakonodaje osnovne šole. Pravimo prve, ker je pričakovati še nadaljnjih odslovljen, kolikor bo dopuščal čas. Da ne morejo učitelji nič dati na njegova zagotovila, dokazuje slučaj učitelja Misleja. Uradni in poluradni listi so se pred kratkim pisali, da bo učiteljstvo, ki je vpisano v natečajni imenik (ruolo), stalno nameščenom tekmo šolskega leta 1924-25. To je sijajno ovrženo. Učitelj Mislej je bil tudi že v prošlem imeniku, pa je že prej na cesti, kot se je imenik objavil v uradnem glasilu kr. proveditorja. Kdo bo sledil, ne moremo vedeti. Gotovo pa je, da so odpuščeni naslednji: Bernetti Fran, Rakitovac, Cerut Silvester, Predloka, Demarin-Flego Zorka, Kenič Andrej, Zagorje, Knap Anton, Col Medveček Bogomil, Dekani, Mislej Josip, Vel. Bukovica, Pahor Josip, Sezana. Te dni se jim je izdal ukaz, ki nosi datum 15. oktobra. Datum pa je prečrtan in namesto njega nov: 21. oktobra. Ukaz se glasi v prestavi tako-le:

St. 1701. Kr. solski skrbnik Jul. Krajine. Z ozirom na čl. 7 kr. ukaza 7. oktobra 1923, št. 2186, zadevajo pravno in gospodarsko asimilacijo učiteljskega osebja osnovnih in mestnih sol prejšnjega režima,

z ozirom na čl. 15 kr. ukaza-zakona 18. marca 1924, št. 943 odreja, da se učitelj (ime in priimek), prideljen soli (kraj), ne potrja v službi z dnem 21. oktobra 1924.

Gospodu (ime in priimek) je dovoljeno, da v veljavni obliki in načinu uveljavi svoje pravice do upokojitve. Didaktični ravnatelj okrožja ima izvršiti odredbo, katere prepis se mora predložiti prizadetemu, drugi prepis pa se dostavi šolskemu nadzorniku, glasom določbe minist. dekreta 25. avgusta 1923.

Trst, 21. oktobra 1924. Kr. prov. Reina.

S tem odlokom so se zadeli zaenkrat učitelji, ki niso novinci in ki jim ni mogoče ne v službenem, ne v zasebnem življenju ničesar očitati, kar bi jim po zakonih Italije branilo poučevati na šolah. So italijanski državljani po polnem pravu, je pa na njih državljanstvu obteževalna okoliščina, da so rojeni Slovani. Kr. proveditor je s svojim dejanjem dal dokaz, kako so Slovani pred zakonom enaki. V ozemlju, ki ga on upravlja, je nad 6000 učiteljskih moči. Ena desetina teh je Slovencev in Hrvatov, ostali so italijanske narodnosti. Poglejmo, kakšno razmerje je z odpuščanimi: odpuščanih je 21. oktobra osem slovanov učinskih moči in ena italijanska učiteljska iz Gradišča. Mislimo, da lepše ni mogel gospod kr. proveditor pokazati, kako so vsi italijanski državljani enaki pred zakonom. Očitno je, da so odpuščanja nastopila iz političnih razlogov in da so torej politično preganjanje, toliko bolj odločno, ker pade le na slovanstvo učiteljstvo, ki ni ničesar zagrešilo proti veljavni državnim zakonom. Če bi g. kr. proveditorja bili vodili nepristranski razlogi, bi danes moralo iz službe poleg imenovanih osmih vsaj še približno osemdeset učinskih moči italijanske narodnosti!

Večina odpuščanih žrtev je iz koprškega okraja, iz okraja, ki ga je »vodil« kot nadzornik Cossiani, prej Cocianich. Ta gospod se hoče pred odhodom dostojno posloviti. Cossiani je pomagal spravit svoje tovariše ob kruh.

Koliko se je zanesti na besede kr. proveditorja, kaže tudi slučaj nekega učitelja, ki je bil 16. oktobra osebno pri njem. Kr. proveditor je izjavil, da njegovega slučaja ne pozna in da ga bo preiskal. Odpustni ukaz pa je bil imel dnevnico 15. oktobra in je bil torej sklep že prej gotov!

Z odpuščanjem učiteljstva je pričel kr. proveditor na podlagi prakse, ki je bila v rabi v teku zadnjih dveh let, to se pravi, pod vplivom krajevnih neodgovornih močev, ki so šli lahko mimo zakona. Povedati mu moramo, da je med tem časom tudi že nekaj vode steklo v morje in da so se zgodile stvari, ki pravijo, da brez zakona ne gre več. Kr. proveditor ne more razumeti, da se z nastiljem ne daje več urejati kočljive zadeve, kakršne so ravno zadeve šolstva in učiteljstva. Upa mo pa, da vendar previdnejši v prihodnje, da se mu ne bodo zgodili taki slučajii kakor je današnji, ko se na tako drastičen način dokumentira enakost slovanstva učitelja pred zakonom.

Med opozicijskim blokom in komunisti

Predlogi komunistov zavrnjeni
RIM, 23. Rimski tisk se danes bavi predvsem z ostavko gen. De Bono in pa z odgovorom opozicijskega bloka na pismo komunistov. Generalu De Bono listi posvečajo le po par vrst komentarja. Skoro vsi izražajo mnenje, da se je gen. De Bono zelo pozno zavedel, da ni več za ono mesto, ki ga je zavzel (vrhovni poveljnik prostovoljne milice). Pri preiskavi o Matteottijevem umoru se je — kakor znano — gen. De Bono tako kompromitiral, da je postalo njegovo stališče nevzdržljivo. Splošno pozornost je vzbudila Mussolinijeva izjava, ki jo je podal v poslovnem pismu na omenjenega generala, izjava namreč, da ne bo milica izgubila nikdar svojega značaja in duha. »Bolj kakor opozicijska revoltica na milico, bolj ostaja čuvarica pravičnosti« je napisal Mussolini. Te izjave so toliko bolj važne, ker so bile podane tik pred prisego milice. Opozicija smatra prisego le za »bluf«.

Pismo vodstva komunistične stranke smatrajo splošno za likvidirano. Uspeh pisma je popolnoma negativen. Opozicijski tisk (popolarni, republikanski, unitarski) je pismo obsodil. Posebno »Mondo«, glasilo mladih demokratov nastopa proti komunistom, češ da se opozicija ne bo nikdar dala zavitati za revolucionarno gibanje. Tajništvo opozicijskega bloka je na sinočnji seji sklenilo, da blok zavrta komunistične predloge (naj opozicija gre v parlament ali pa naj osnuje lasten protifašistovski parlament), ko so že voditelji posameznih strank izrazili svoje mnenje o predlogih v listih. Maksimalisti so sklenili, naj opozicija upošteva predloge komunistov, ako se lahko smatrajo za korak, ki naj dovede do vstopa komunistov v opozicijski blok.

Liberalci, njim na čelu »Giornale d'Italia«, vabijo opozicijo, naj gre na Montecitorio, češ da se bo dal fašistovski režim prej zrušiti v parlamentu kakor izven njega. »Tribuna« napoveduje nove volitve.

Občinski zastop v Neopolju razpuščen
RIM, 23. Danes je podpisal krški ukaz o razpustu občinskega zastopstva v Neopolju. Državnim komisarjem je bil imenovan avv. Alberto Geramice, ki bo vodil začasno občinsko upravo.

Zaroka belgijskega in italijanskega prestolonaslednika

RIM, 23. Že več časa se govori o medsebojnih zarokah v italijanski in belgijski kraljevi hiši. Prestolonaslednik Umberto, ki se je ravnokar vrnil iz študijskega potovanja po Ameriki, se bo v kratkem poročil z belgijsko princezino Marijo Jose, o kateri pravijo, da je najbogatejša evropska princezinja. Istočasno se bo vršila najbrže zaroka belgijskega prestolonaslednika Leopolda Brabantskega z italijansko princezino Mafaldo. Svečanosti se bodo vršile najbrže 11. novembra.

Prenos trupla papeža Leona XIII. v baziliko sv. Ivana Lateranskega

RIM, 23. Danes zvečer se je v popolnoma zasebni obliki preneslo truplo Leona XIII. iz začasnega grobišča v baziliko sv. Petra k spomeniku, ki je zgrajen v glavni baziliki sv. Ivana Lateranskega. Sprevod se je vršil ob 20. uri, ker se ni želelo, da bi se tvorile skupine, ki bi spremljale častljivo truplo. Bili so navzoči kardinal Merry de Val, nekateri kanoniki sv. Petra z vikarjem mons. Zampinijem, številni kanoniki ostalih rimskih cerkva z zastopniki vlade. Kardinal Merry de Val-u so zročili lateranski kanoniki lastnorčno dovoljenje Nj. Sv. papeža, ki dovoljuje kapitolu imeti truplo velikega duhovna v definitivnem spomeniku, t. j. v lateranski baziliki, kakor je želel Leon XIII. sam. Pij XI. je poslal kardinalu Merry de Val-u tozadevno posebno pismo.

Po dovršenih slavnostnih obredih so služabniki sv. Petra postavili krsto na poseben krasno opremljen mrtvaški voz. Sarkofag, ki vaga okoli šest kvintalov, je pred odhodom blagoslovil mons. Leva, narkar je pričel sprevod. Udeležili so se ga trije kardinali, rimski kvestor comm. Perilli in druge cerkvene kakor politične osebnosti. Ob prihodu do lateranske bazilike je bilo truplo koj preneseno v kapelo sv. Severina, ki je bila popolnoma črno opravljen. Tu bo ostalo truplo do prvih dni novembra. Pred končnim pokopom se bo vršila še pogrebna slavnost.

Dražitev kruha
PRATO, 23. Z današnjim odredbo občinske uprave je bila zvišana cena kruha na L. 1.65 za črni kruh in na L. 2.20 za beli kruh pri kg. Luksusni kruh nima prisilne cene.

IVREA, 23. Cena kruhu je v vednem porastu. Tekom tekočega meseca je bil kruh že dvakrat podražen. Danes so se določile naslednje cene: kruh male oblike L. 2.10 za kg; kruh srednje oblike L. 2.—, in kruh velike oblike L. 1.85 za kg.

Stavka v Milanu se širi

MILAN, 23. Gibanje, ki se je pričelo med delavstvom v raznih tovarnah radi apliciranja fašistovskega delovnega konkordata, se širi. Danes zjutraj so delavci v elektro-železniskih delavnicah, ki so vsi vpisani v socijalistično zvezo kovinar-skih delavcev, pričeli s pasivnim odporom; prišli so sicer polnoštevilno v delavnice, a niso se lotili dela. Ravnateljstvo pod-

jetja je zaman skušalo pregovoriti delavce, naj se poprimajo dela; končno jih je pozvalo, naj zapustijo tovarno. Delavci, po številu 640, so se pokorili temu ukazu, ne da bi pri tem prišlo do pomembnih incidentov. Ravnateljstvo podjetja je naznanilo, da ostane tovarna zaprta za nedoločen čas. Tovarniška poslopja so zastražili orožniki.

Tudi v dveh drugih tovarnah je izbruhnila slična stavka z enakimi posledicami.

Socijalističen shod prepovedan

MILAN, 23. Danes ob 21. uri bi se moral vršiti v ulici Campolodigiana shod socijalistov z dnevnim redom: politična situacija in draginja. Po naročilu prefekta je sporočil milanski kvestor prirediteljem, da je shod prepovedan iz razlogov javnega miru.

Republikanski kongres

RIM, 23. Izvršni odbor italijanske republikanske stranke je sklenil, da se vrši 17. državni republikanski kongres 14. decembra. Mesto se določi še pravočasno.

«Voce Republican» smatra svarilo prefekta za reklamo lista.

RIM, 23. Tukajšnji prefekt je poslal odgovornemu uredniku republikanskega glasila »Voce Republican« drugo posvarilo radi priobčevanja člankov, iz vsebine katerih zveni baje zasramovanje državnih ustanov, hujskanje k upor in nepokornost zakonom. List je objavil besedilo posvarila pod značilnim naslovom: »Drugo izpričevalo o zaslugah (!) našega lista«.

Spomenik padlim učiteljem

FIRENZE, 23. Danes zjutraj je bil odkrit na pokopališču Porte Sante spomenik v vojni padlim učiteljem. Svečanostim so prisostvovali župan Garbasso, solski skrbnik comm. Tortonese, številni profesorji, učitelji in šolska mladina iz različnih solških zavodov.

Turška vojaška misija v Rimu

RIM, 23. Turška vojaška misija, obstoječa iz 5 višjih oficirjev in generala Nadiji paše, je prispela v Rim v svrhu proučavanja organizacije italijanske armade. Misija je bila predstavljena Mussoliniju. Danes si ogledajo člani misije razne zavode armade in mornarice.

Trinadstropna hiša se je porušila

Dva črkostavca mrtva. Dve ženski lahko ranjeni.

RIM, 23. Danes zjutraj ob 10. se je zgodila v ulici Modelli težka nesreča. Nekli poročnik, ki je slučajno šel po omenjeni ulici, je opazil, da se valijo iz hiše št. 66 oblaki prahu. Istočasno je slišal hrust zidov, ki se podirajo v notranjosti hiše. Hipoma je neutršni častnik stopil v vožo, da se preprča o dogodku. Opazil je, da so se zrušila tla treh nadstropij, ki so seveda povlekla s seboj nesrečne prebivalce z njihovim pohištvom. Nudil se je strašen prizor. Pod kadečmi se razvalinami se je silalo stokanje, prošnje in klici na pomoč.

Poročnik je s pomočjo nekaterih meščanov priskočil na pomoč in izvlekel na cesto par ranjencev, za katere je poskrbel, da so bili takoj odpeljani v bolnico. Obenem je poklical telefonično požarno brambo, ki je pričela med hudim nalivom z reševalnim delom, kateremu je prisostvovala množica radovednega občinstva.

Zalobog je nesreča zahtevala 2 žrtvi in sicer dva delavca, ki sta bila uslužbena v tiskarni »Giornale d'Italia«. Eden je izdihnil med prenosom v bolnico, drugi pa je umrl med razvalinami. Na rešilo postajo sta se zatekli dve ženski, ki sta imele v pritličju porušene hiše svojo gostilno. Gasilci nadaljujejo z rešilnim delom. Stavbeniki se bojijo, da bi se ne podrli tudi zidovi bližnjih stavb. Komisar javne varnosti je postavil na kraj nesreče oddelek karabinerjev, da preprečijo zbiranje občinstva pred hišo nesreče.

Sovjetska propaganda v Čehoslovski

Ustanovitev »Društva Nove Rusije«

PRAGA, 23. Te dni se je vršila v Pragi konferenca, ki se je bavila z vprašanjem, kako bi se dalo v Čehoslovski boljše organizirati informiranje javnosti o današnjih prilikah v Rusiji. Na konferenci je bil izbran pripravljalni odbor, ki bo izdelal statute »Društva Nove Rusije« in izdal na čehoslovsko javnost proglaš, da jo seznaniti s svojimi cilji. Na konferenci se je naglašalo, da je češka javnost jako pomanjkljivo poučena o kulturnih in ekonomskih prilikah sedanje Rusije.

V pripravljalnem odboru so osebe, ki stoje po svojem svetovnem naziranju precej blizu komunistični stranki in radikalnim političnim smerem. V odboru je tudi poznani Smetanin biocist Jaroslav Kratochvil, prvak socijalističnega združenja, poslanec dr. Vrbenský, član komunistične stranke, dr. Görlich in drugi.

Romanski pevci v Pragi

PRAGA, 23. Početkom novembra prišpe v Prago najboljši romunski pevski zbor »Cantarea Romanici« iz Bukarešta. Priredil bo v Pragi več koncertov 3. in 6. novembra. Nato odidejo romunski gosti v čehoslovsko provinco. Koncerte bo dirigiral njihov pevovodja Marcel Botez, generalni inšpektor v romunskem ministristvu za lepe umetnosti.

Izid volitev v Norvegiji

KRISTJANJA, 23. Volilni rezultati iz nekaterih okrajev še niso prispeli. Vendar pa je zelo verjetno, da bo imela nova zbornica (Storting) sledeče lice: konservativci 54, agrarci 23, radikalci 32, demokrati 2, socijalisti 9, laburisti 24 in komunisti 6.

V Jugoslaviji ne pride do radikalne rešitve krize

Davidovičeva poslovna vlada ali Pašić-Pribičevićeva vlada?

BEograd, 23. (Izv.) Niti danes ni mogoče reči, kako se bo razplela kriza. Splošno pa prevladuje mnenje, da se kriza ne bo vlekla več dolgo časa. V političnih krogih trdijo, da je Davidovič prejel v večerajšnji avdienci mandat za sestavo koncentracijske vlade. Vendar pa to vest drugi zopet zanikajo. Za koncentracijsko vlado prihajajo poleg skupin, ki so bile v dosedanji vladi zastopane, v poštev radikalni; za poslovno vlado, ki bi ji stal na čelu Davidovič pa radičevci, seveda pod gotovimi pogoji. V vladnih krogih prevladuje prepričanje, da prejme Davidovič v najslabšem slučaju mandat za sestavo poslovne vlade, ki bi imela predvsem nalog, da sprejme invalidski zakon. Nato bi vlada podala ostavko. Sele nato bi bili pristaši federalnega bloka pripravljani stopiti v volilni boj.

Nasprotno niso radikalni še izgubili upanja, da bo Pašiću poverjen nalog za sestavo volilne vlade. Prepričani so, da se položaj razvija ugodno zanje. V ostalem pa se v političnih krogih ne opaža več ona nervoznost, kakor pred par dnevi, ker je skupščina odložena in se kriza radi tega lahko še vleče dalje. Skoro vsi Radičević poslanci, med njimi Maček in Predavec, so odšli v Zagreb. Radi tega mnogi izključujejo možnost, da bi se mogla kriza rešiti tako hitro; drugi zopet menijo, da odhod radičevcev ne bo nikakor zavlekel rešitve krize, ker je Zagreb izvrstno zvezan po telefonu z Beogradom.

Danes sta bila na dvoru Davidovič in Nastas Petrovič. Davidovič ni hotel podati o avdienci nikakih izjav. Prepričan je le, da mu bo kralj poveril mandat za sestavo vlade.

Predsedništvo narodne skupščine se ni še predstavilo kralju. Podpredsednik dr. Maček je sicer odšel iz Beograda, toda kralj bi lahko kljub temu sprejel v avdienci člane novega predsedništva. Vendar je izjavil, da se z avdienco nikakor ne mudi.

Slovenska akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani

BEograd, 23. (Izv.) Danes je sprejel prosvetni minister dr. Korošec odposlanstvo znanstvenikov in umetnikov iz Ljubljane. Odposlanstvo je prosilo, da bi se osnovala nova akademija znanosti in umetnosti.

Grabski o no rani m položaju Poljske

Zloty enak zlatemu franku

VARSAVA, 23. Ministrski predsednik Grabski je imel daljši govor o politiki današnje vlade. Izrazil je, da želi Poljska mir na principu trdnih državnih mej, pri čemur je pozdravil tozadevne uspehe zborovanja Društva narodov. Grabski je nato podal natančen gospodarski položaj in je omenil naredbes, ki so bile izdane za pobiranje draginje, in zmanjšano število nezaposlenih. Predsednik je podal obenem kratko sliko bilančnega stanja železnice, ki imajo sedaj večje dohodke. Slednjic je predložil državno bilanco za l. 1925., ki dosega število 1981 milijonov zlotov in je končal svoj govor s poudarkom, da ima »zloty« sedaj stalni tečaj, ki je skoro podoben tečaju zlatega franka.

Stalna poljska izložba v Beogradu

VARSAVA, 23. Na inicijativo poljskega konzulata v Beogradu so pričeli varšavski merodajni činitelji pretresati vprašanje, kako bi se dala v Beogradu organizirati stalna poljska industrijska izložba. Po izjavah uglednih poljskih listov vlada za to idejo med jugoslovenskimi ekonomskimi krogi velika simpatija.

Vsepoljska novinarska organizacija

VARSAVA, 23. Včeraj se je vršila v Varšavi velika konferenca vsepoljskega novinarskega saveza, ki obsega vsa današnja novinarska združenja v Poljski. Teh združenj je jako mnogo, ker je bilo poljsko novinarstvo najprej staliski organizirano po večjih mestih. Savez šteje nad 400 članov-združenj in ima zelo velik vpliv na zastopnike javnega misljenja.

Herriot o priznanju sovjetske Rusije

PARIZ, 23. Herriot je danes govoril pred zbornično finančno komisijo o kreditih, ki se tičejo francoskega poslanštva pri Vatikanu. Predsednik je nato podal pojasnila o vzpostavitvi odnošajev s sovjetsko vlado ter omenil, pod kakšnimi pogoji si je zamislil priznanje sovjetske Rusije de jure. Opomnil je, da se bo pri tem zvesto držal pogojev, ki jih je podpisala Francija, posebno pa še v kolikor se tiče francoskih kreditov.

List »Gaulois« proti Herriotu

PARIZ, 23. Dnevnik »Gaulois« piše: Opuštev poslaništva pri Vatikanu ni samo urod-polen korak sedanje vlade, ker bo povzročil razkol med masami v Franciji, ampak bo vplival neugodno tudi pri francoskih zaveznikih, kakor n. pr. na Angleskem, kjer ne dovoljujejo laburisti protiverskega duha, v Italiji, kjer skuša ostati Mussolini v dobrih odnošajih s cerkvenimi krogi, na Poljskem in v Romuniji, ki imate tesne vezi z Vatikanom. V obeh celih sveta Francija ne bo več veljala kot prva država, ki je imela svoj tradicionalni prostor pri sv. stolici. Francija bo izgubila dragoceno zaslombo, ki jo je uživala pri cerkvi in ki jo je rabila v raznih kritičnih in deklarativnih okoliščinah in katero ne bodo nado-

metstili niti Čičerini in niti razni Trocki-ji. Bode li senat bolj dalekoviden in bo li upošteval glas modrosti in razuma?

Bonomi obsojen na 8 let.

PARIZ, 23. Italijanski natakur Bonomi, ki je umor v Parizu pred nekaj meseci fašistovskega urednika Nicola Bonersvizia, je bil danes obsojen na 8 let prisiljenega dela.

Volilna borba na Angleskem

Liberalci se bližajo konservativcem Laburisti razbijajo shode nasprotnikov

LONDON, 23. Volilna borba postaja čimbolj ljuta. Socijalisti in komunisti razbijajo volilna zborovanja nasprotnih strank. Včeraj je hotel na shodu liberalcev govoriti bivši liberalni minister sir Alfred Mond. Socijalisti so mu nastop onemogočili s kričanjem in posvanjem. Konservativni kandidat, ki je bil v Readingu določen za glavnega govornika, je bil na potu k zborovanju napaden, tako da ni mogel otvoriti volilnega zborovanja konservativcev.

Lord Birkenhead protestira v listu »Daily Mail« za dolgim člankom proti političnemu nasilju, ki ga sedaj vršijo v Angliji pristaši socijalizma in komunizma. Ker ne morejo potlačiti javne kritike, se poslužujejo komunisti, — tako pravi Birkenhead — vseh sredstev, da onemogočijo na volilnih shodih nastop nasprotnikov, ki hočejo povedati ljudstvu, kam bo dovedlo Anglijo komunistično nasilje.

Na laburističnem volilnem shodu v Sheffieldu je pred dvema dnevoma govoril MacDonald. Na zborovanje so prišli delavci v rdečih klobukih in rdečih kravatih. Prisostvovala so shodu tudi žene z otroci. Nekatero so bile v rdečem od pete do glave. Ravnatoko tudi otroci.

Liberalna stranka se že nagiba k sodelovanju s konservativci, ki bodo, kakor se povsod predvideva, imeli v novi zbornici največ mandatov, a nikaké večine. Seveda ne bo imelo to sodelovanje oblike koalicije.

Sedanja volilna borba na Angleskem je v svojem bistvu srđita borba na eni strani za laburizem, na drugi strani pa proti laburizmu. Glavni problem dveh konstitucionalnih strank v sedanjem trenutku je ta-le: Onemogočiti laburizmu nadaljnje napredovanje.

Volilne priprave v Nemčiji

Ludendorff in Tirpiz kandidirata.

BERLIN, 23. Vse stranke pripravljajo svoja zborovanja, na katerih se bodo določile smer-nice za volilni boj. Za nedeljo 26. t. m. je določen kongres katoliške sredine. Govorila bo-sta kacekar Marx in bivši kacekar Fehrenbach.

Demokratska stranka, ki je imela pri rešitvi zadnje krize veliko zaslugo, uživa v narodu precejšnje zaupanje in bo imela zborovan-je 2. novembra. Ta stranka bo najbrže pri sedanjih volitvah najbolj bojevitna in bo zanesla v volilni boj živahno polemiko.

Nemški nacionalci naznanjajo, da bo Tirpiz njihov ponovni kandidat. Stranka upa pri tem, da ji bodo kandidati, ki imajo sijajno preteklost, prinesli zmagi.

Narodni socijalisti t. j. stranka skrajne des-nice bo kandidirala za nosilca liste Ludendorff-a.

Socijalni demokrati skušajo dokazati, da so edino oni hoteli razpust Reichstaga. Napadajo obenem demokrate radi njihovih večnih poganj-zanj z Marx-om. Kritizirajo nadalje delovanje Stressemanna, ki je v svojem govoru v Frankfurtu pred razpustom zbornice branil sestavo bloka desnice. Na tak način si skušajo socijalni demokrati pridobiti naklonjenost volilcev, češ, da bo narod le v slučaju oslabljenja des-nice in skrajne levice zamogel zapričeti z ude-stitvijo Dawesovega načrta.

Manjšim strankam pomagajo pri volilnem boju vesti o izpraznitvi različnih delov Ruhr-ske kotline.

Javno mnenje se interesira o delovanju poli-ci-rije proti komunističnim poslancem, pri katerih so našli ponarejene potne liste, s pomočjo katerih so nekateri obiskovali tajno tekomo zadnjega leta švico. Več komunističnih poslancev je odpotovalo v tujino.

Francozi in Belgijci zapuščajo mostove v Ruhru

MAGONZA, 23. Francoske čete so zapu-ustile včeraj ob 21. uri mostove pri Mannheimu, Karlsruhe in Rainhauhtu. Belgijci so takisto zapustili svoje postojanke pri Emmerichu in Weslu. Radi tega se bo 40. divizija vrnila v Francijo in jo bo na-domestovala v Koblenca 38. divizija, ki prihaja iz ruhrske kotline.

Parnik z alkoholom zajet

BERLIN, 23. Iz Hamburga prihajajo poro-čila o norveškem parniku »Sagatin« ki so ga zajele ameriška oblastva v New-Yorskih vodah, ker je imel na krovu 143.000 zabojev alkohola. Parnik je odšel — kakor se zagotavlja — iz Amsterdama s pravnim tvorom proti Antverpenju. Zdi se, da so napadli par-nik tihotapci najhujše vrste, ki so nato naložili nanj tovor alkoholnih pijač in odpluli proti Ameriki. Toda na visokem morju so se tiho-tapci uprli svojemu poveljniku in ga zaprli v kabino, kjer je moral ostati ves čas; medtem pa so uporniki navallili na zaboje in jih ople-nili. Ko so ameriška oblastva ustavila parnik, so našla na krovu popolnoma pijane in napol-nage mornarice. Ti so v kratkem času izpraz-nili 57 zabojev alkoholnih pijač.

Železnika nesreča v Ameriki.

PARIZ, 23. Kakor javlja list »Chicago Tri-bune«, sta trčila v neposredni bližini Niagara-vodopadov dva električna brzovlaka. Dve osebi sta bili ubiti, 77 ranjenih, od katerih 4 težko.

DNEVNE VESTI

Taka je naša — svoboda!

G. državni pravnik Ruggieri v Gorici je trdil, da v državnih uradih Italije ne more biti mesta našemu jeziku, da pa sicer uživamo svojo svobodo. V odgovor smo mi ugotovili, da se nam krati vsaka svoboda tudi tedaj, ko si hočemo pomagati sami: s svojim stremjenjem za negovanje svojega jezika in širjenje kulture med našim ljudstvom. Kako resničen in veljavni je bil naš odgovor, smo dobili ravno kar kriče dokaz.

Ker so ostali brezuspešni vsi koraki gorških Slovencev, da bi na stroške občine dobili potrebno slovensko šolo (saj so tudi oni davkoplačevalci), so si hoteli ustanoviti svojo šolo na lastne stroške. Vložili so lozadeno prošnjo na šolsko nadzorništvu v Gorici. Po dolgem čakaniu so prejeli naslednji odgovor: »Z ozirom na prošnjo V. B. za dovoljenje otvoritve ljudske šole s slovenskim otroškim vrtcem v Gorici, vam javljam, da ne smatram za potrebno dovoliti otvoritve omenjene šole, ker je gorška občina že več nego preveč poskrbela za potrebe prebivalstva, v kolikor gre za vzgojo in pouk v otroških vrtcih in ljudskih šolah.

Šolski nadzornik Rubbia.

Ta odgovor je klasičen dokument, ker drastično osvetljuje tisto »svobodo«, o kateri je besedilil G. Ruggieri. Govori nam s cinično odkritostjo, da nam ni dovoljeno niti toliko, da bi si s svojim denarjem, s svojimi žulji, mogli ustanoviti kulturne naprave.

Slovinci v Gorici so podali časten primer ljudstva, ki hrepeni po izobrazbi in ki si s svojo muko in svojimi žrtvami pripravlja hram prosvete! Tu pa prihaja šolski nadzornik, ki bi moral prvi pozdraviti tako namero in odgovori: ne! In pa utemeljuje tega »ne!« Ker da je že občina več in preveč poskrbelal Poskrbela je že, toda — ne za svoje slovensko prebivalstvo! Pa tudi če bi bila, je še vedno nekaj nezasičenega v kulturni deželi, da se ljudstvu brani ustanoviti še eno šolo na lastne stroške! Gospod šolski skrbnik se je s svojim odgovorom žalostno proslavil. Razglasil je pred vsem svetom tisto — »svobodo«, ki jo uživa slovensko ljudstvo v gorški deželi! Njegov odgovor je dokument — nekulture!

Važno za upnike bivšega avstrijsko-ogrskega, bivšega avstrijskega in bivšega ogrskega erarja

Kakor smo že poročali v številki od 4. julija t. l., med Italijo z ene strani in med Avstrijo in Ogrsko z druge ni sicer še prišlo do sporazuma o tem, kdo bo moral plačati upnike treh državnih erarjev bivše monarhije, ki bivajo v novih italijanskih pokrajinah. Vendar se je z dogovorom od 6. IV. 1922, določilo za sedaj vsaj to, da avstrijski in ogrski likvidacijski uradi ugotovijo obstoj in višino terjatve. V to svrhu je treba terjatve, kolikor se niso priglasile, prigrisati najpozneje do konca tega meseca. Radi popolnosti omenjamo, da je ukaz zakon od 13. XII. 1923, glede izvršitve dogovora od 6. IV. 1922, bil objavljen v uradnem listu od 21. IV. 1924. Priglasitve terjatve je treba vložiti pri tukajšnji prefekturi ali pri italijanskem poslanstvu na Dunaju.

Umor Tržčana Pipana se nepojasnjen

Se vedno razburja Ljubljano skrivnostni umor trgovca Ferda Pipana in med prebivalstvom krožijo različne tendenciozne in nasprotujoče si vesti, ki pa ne odgovarjajo dejstvu. Res je, da je policija, ki neumorno deluje na razrešitvi zagoneznega umora, aretirala že več oseb, osumljenih neposredne zveze z umorom, res pa je tudi, da je večina aretirancev dokazala svoj alibi. Tako je tudi aretirani E. M. dokazal svoj alibi. Izkazala se je njegova popolna nedolžnost in bo izpuščen iz preiskovalnega zapora.

Skrivnostni neznanec, ki je v nedeljo popoldne sedel v gostilni »Pri Nacetu« ter je neprestano motril oba zakonca Pipana, ter je bil baje identičen z napadalcem na Ferda Pipana, je bil včeraj v osebi nekoga bančnega uradnika izsleden in priveden na policijo. Neznanec je popolnoma odgovarjal opisu, ki ga je dala gospa Pipanova ter je tudi identičen z gostom v gostilni »Pri Nacetu«. Policija je takoj obvestila gospo Pipanovo, nakaž je sledila konfrontacija izsledenega neznanca z umorjenčevim soprogo.

Zanimivo je, da je ga Pipanova spoznala v neznanca tuja, ki je sedel v gostilni »Pri Nacetu« in ki je bil popolnoma enako oblečen kot napadalec. G. Pipanova pa je odločno izjavila, da neznanec — ni identičen z napadalcem.

Policija je sedaj ukrenila preiskavo popolnoma v drugo smer, računajoč, da mora imeti umor trgovca Pipana trgovsko-politično ozadje. Pipan je bil znan kot izredno spreten trgovec in njegovo podjetje z mineralnim oljem in gumo je uspevalo naravnost izborna. Radi tega si je nakopal Pipan precej sovražnikov, ne samo v Ljubljani, temveč tudi v inozemstvu. Policija je koncentrirala vse svoje poizvedbe na ugotovitev trgovskega razmerja med Pipanom in njegovimi konkurenti. Preiskava, ki jo je pričelo voditi tudi sodišče, je v polnem teku. Iz raznih okoliščin je sklepali, da bo zagonečni umor v kratkem pojasnjen.

Mladim tovarišicam in tovarišem. Pod tem naslovom smo v včerajšnji številki objavili poziv g. Germeka, naj oni kandidati, ki so julija meseca položili izpite na učiteljski v Vidnu, dvignje diplome. Sinoči pa smo prejeli brzojavko iz Vidna, da diplome ne dajejo.

Društvene vesti

Pevsko društvo »Ilirija« bo imelo nocoj ob 20.30 pevsko vajo. Ker bo prav kmalu koncert, naj bodo pevci točni in polnočestni. Radi tega vlijudno prosimo tudi bratska št. jaskobska društva, da po možnosti ne držijo ob torkih in petkih sej in setankov, ker s tem razredčijo naš zbor. — Odbor.

»Citavnica« pri Sv. Jakobu. Nocoj točno ob 20.30 bralna vaja za »Kontrolorja spalnih vozov« v režiji M. Sile. Navzočnost vseh neobhodno potrebna.

Iz tržaškega življenja

Tatinska smola. Predpreteklo noč okoli 24. je neki nočni čuvaj zaslišel v ulici S. Vito nekega mladeniča, ki je skušal odpreti vrata trgovine Mateja Rebula, ki se nahaja v hiši št. 14. omenjene ulice. Čim pa je neznanec uzrl čuvaja, se je spustil v divji beg, toda imel je smolo; pribegal je ravno v naročje dvema policijskima agentoma, ki sta ga vprašala, kam se mu tako mudi. To vprašanje je spravilo mladeniča v vidno zadrego, ki se je še pove-

čala, ko sta agenta pri preiskavi našla pri njem sveženi ponarejeni ključev in vrtihov. Agenti sta bila takoj na jamec, na kaj gre. Povabila sta mladeniča, ki se je izkazal za 19-letnega Edvarda Cimolno, brez stalnega bivališča, na policijski komisarijat v ulici Samiča, kjer je bil zaslišan in nato odveden v zapor v ul. Coronco.

Padel pri igri. Včeraj predpoldne se je zatekel v mestno bolnišnico 11-letni Alfonz Pavletič, stanujoč v ulici Crociferi št. 11. Deček, ki je imel precej globoko rano na temenu, je povedal, da je pri igri v ulici Molino a vento padel z dva metra visokega zida ter se pri tem pobil. Dobil je potrebno pomoč.

Vesti iz Goriškega

KONCERT »MLADIKE« V GORICI

Kakor smo že objavili, bo priredilo prosvetno društvo »Mladika« dne 26. t. m. v dvorani Trgovskega doma ob 4. popoldne svoj prvi veliki koncert. Spored obsega sledeče skladbe: 1. a) Lajovic: Pastirček, meš. zbor; b) E. Adamič: Molitev pastirčkov, meš. zbor; 2. a) Premrl: Rože za Marijo, žen. zbor; b) Hochreiter: Majski dan, moški zbor; 3. a) Adamič: Na lipi zeleni, solosep, g. Jos. Bratuž; b) Adamič: Pri studencu, solosep, g. J. Bratuž; 4. a) Prekmurska narodna: Po vodi plava, meš. zbor; b) Prekmurska narodna: Pojem na Hrvaško, meš. zbor; c) Goriska narodna: Vetrček po zraku, meš. zbor. — Odmor. — 5. Klavirska sonata, četveročno, g. čna F. S. in g. čna Z. V.; 5. a) V. Vodopivec: Pojdimu spat., dvojl. meš. zbor; b) Adamič: Ciganska, dvojl. meš. zbor; 6. a) Lajovic: Ah, tako prešla mi je mladost, solosp. g. I. Bratuž; b) Fr. Gerbič: Nihče ne ve..., g. I. Bratuž; 7. a) Satiner: Rušičine sanje, meš. zbor; b) Lajovic: Medved z medom, meš. zbor.

Vstopnina po 8, 6, 4 in 2 L. Okoličani si lahko rezervirajo vstopnice pri tajništvu Prosvetne Zveze.

Prisega črnih srajc. Kakor povsod drugod po Italiji, tako bo tudi v Gorici prisega 28. oktobra soška legija narodne milice zvestobo kralju. Teža dne se zberejo razen fašistov tudi zastopniki fašjev iz cele cone. Prisega se bo izvršila v navzočnosti političnega tajnika gorškega fašja odv. Caprare in konzula cav. Francisci-ja.

Veni creator spiritus! Gorico, ki so jo v poletnih mesecih oživljali številni tujci, ki so se letos mudili v našem mestu, je pričela sedaj oživljati šolska mladina, ki se steka iz vseh koncev in krajev v mesto, da vzame zopet svoje mesto na šolskih klopek, katere je zapustila tekom poletnih mesecev.

Gimnazija-licej »Viktor Emanuel III.« otvori zopet svoja vrata učenci se mladini v soboto, 25. t. m. Teža dne bo že razrednik narekoval učencem urnik in seznam predpisanih knjig. Torej za enkrat ni še nikake nevarnosti za kako dvojko!

Zensko učiteljske pa prične s poukom dne 27. t. m., tudi ob 8. uri. Še pred začetkom pouka morajo učence plačati pri registrskem uradu vstopnino, ki znaša 30 lir in 30 st. in prvi obrok učnine, ki znaša v nižjem tečaju 50 lir in 10 st. in za višji tečaj 75 lir in 10 st.

Goriška porota. V ponedeljek zjutraj je pričela porotna obravnava proti 24-letnemu Josipu Bucik iz Banjšice, obtoženemu radi nameravanega umora, ker je dne 1. oktobra 1922, tekom tepeža, nastalega med fanti iz Bat in Banjšice, zabodel z nožem v trebuh Alojzija Klajnščka, ki je dne 4. oktobra, torej tri dni pozneje umrl na posledicah zadobljene rane.

V ponedeljek je bila prečitana obtožnica, nakaž je bil kot prvi zaslišan obtoženec, ki je zanikal krivdov, češ, d ase je še pred tepeško oddaljil iz gostilne. V ponedeljek, terek in sredo je bilo zaslišano nič manj kot 28 prič, ki so izpovedale deloma v prilog, deloma v neprilog obtožena. V sredo sta govorila državni pravnik in odv. Turola, ki je zagovarjal obtoženca. Ker so porotniki izključili zločin nameravanega ubojstva ter dopustili le udeležbo pri pretepu, tekom katerega se obtoženec ni dotaknil Klajnščka, je predsednik obsodil Bucika le na 3 mesece in 15 dni zapora, katero kazen pa je že davno prestal, ker je bil v preiskovalnem zaporu od 6. decembra 1922 dalje pa vse do dneva obsodbe oziroma oprostitve.

Pretep na severnem tečaju. Pa ne mislite morda ob tem naslovu, da so mogoče kakšni Eskimi nabili kakega Admunda na severnem tečaju ter ga mogoče potem še požrli. O ne, ta pretep se je odigral daleč od severnega tečaja v gorški gostilni »Al Polo Nord«, ki je že davno odkrita od raznih Eskimov, ki ne požirajo ljudi ampak sladko vince. Na goriškem severnem tečaju so se grelj z novim vinom gorški Eskimosi. Ko so bili dovolj gorli, so se spopadli in konec je bil ta, da je na bojišču obležal 62 letni Gregor Gorjanc iz Ročinja. Na severni tečaj je prihletl gorški »Zeleni križ«, ki je ranjenca obvezal na glavi ter ga prepeljal v gorško bolnico.

Lokavec pri Ajdovščini. (Velikodušni tavtovi). Od 1. do 3. ure pri nas vse trdno spi, vsaj tako so mislili neznanci, ki so se v terek v tem času spravili na delo, o katerem so mislili, da jim bo obrodilo stoteren sad. Največ sreče so imeli pri Slokarjevih, kjer so odnesli krasen nov površnik, napravljen po zadnji pariski modi, kakor zna to tvrška Beltrame v Gorici, in klobuk, tudi nov, svetovnoznane znamke »Borsalino«, tako da je moral mladi Slokar naslednjega dne po klobuk v Trst. Slokarjevi pa so dobri, postrežljivi ljudje; na mizi so pustili steklenico ruma in ponočni gostje so srebalj kar iz skodelice. Toda Slokar-je čuvaj je pričel lajati. Treba naprej! Do pismošnje, ki hrani ključne občinske hiše in prostra kmečke posojilnice. Toda poštarji imajo nizke plače. Pri njem so našli L. 4,40, vzeli so 4 lire, 40 stot. so mu pustili za znamke. Redka velikodušnost, ki je šla še dalje: od 5 cigarete so mu vzeli 4, pustili so eno. Logični filozof bi rekel, da so bili v štirih. Končno so moral obiskati še gospoda, ker je gospod. A komaj so mu posvetili v soboto z električno svetiljko, se je zbudil in ponočni delavci so pustili delo. G. urednik! Čudno se nam zdi, da nismo prejeli v terek »Edinosti«. Ali je morda pustila poštevka voz s pošto v Sv. Križu?

Iz Idrije. Na našem tehničnem zavodu je pričel pouk dne 23. tek. meseca. Ostala sta še tretji in četrti razred, t. j. šest in sedmi razred prejšnje realke. Kakor je naši javnosti znano, je vlada našo čdino slovensko realko lansko leto prenestila v Videm. V Idriji so ostali samo zadnji trije razredi, katerih se sedaj vsako leto eden ukine, tako da bo po dveh letih konec naše srednje šole, ki je bila v ponos Idričanov, kateri so z velikimi žrtvami postavili v ta namen krasno poslonje ša opra-

mili z vsem, kar taka srednja šola potrebuje ter nekaj let vzdrževali tudi učne moči, dokler zavod ni bil podzavljen.

Od 13. do 21. t. m. so se vršili na omenjeni šoli ponavljalni in zrelotni izpiti. Djaki, ki niso izdelali ponavljalnih izpitov za drugi razred tehničnega zavoda, t. j. peti razred prejšnje realke, ne morejo svojih študijev nadaljevati in tudi ne razred ponavljati, ker je ta razred letos ukinjen. Zrelotni izpit je delalo 16 dijakov, od katerih je 10 izpite napravilo, ostalih šest pa je padlo.

Kr. šolsko skrbništvo v Trstu je tudi nameravalo ukiniti meščansko šolo, katero je poleg ljudske vzdrževal že nekaj let tukajšnji rudnik. Vsed te nakane se je podala deputacija meščanov k kr. občinskemu komisariju, g. generalu Castelazziju, s prošnjo, da zastavi ves svoj vpliv, da se to prepreči, kar se je tudi tako zgodilo; za letos ostane torej vse pri starem, ne vemo pa, kaj bo drugo leto.

Zadnje čase doživljamo toliko prijetnih presenečenj, da res kaže, da bo nas kmalu od samih dobrot konec. Rudnik, ki je vzdrževal ljudsko šolo stoletja, dela že leto dni na to, da bi se tega bregena otresel in naprtl šolo mestni občini, kar bi pomenilo novo velikansko breme občanom, ki so po večini rudarji, ki že sedaj z veliko težavo izhajajo, ker je vedno večja draginja. Prejšnji občinski zastop je stavil vse, kar je bilo mogoče, da bi še nadalje vzdrževal ljudsko šolo kr. živorebrni rudnik in tedajni g. župan Karl Treven je z g. posl. dr. Wilfanom šel v tej zadevi celo v Rim. Kakor kaže, se je doseglo samo to, da se je zadeva za nekaj časa zavlekla.

Vesti iz Istre

Lazaret. Stiranjast dni je odkar se je pričela šola, a še danes nimamo rednega pouka. — Učitelji se nastavljajo pa spet odstavljajo in premeščajo ter namerščajo novi. — Za slovenske otroke, katerih je 4krat več kot italijanskih imamo 3 učiteljce, za italijanske pa kar 2 učitelja in 2 učiteljici. — Za otroke 1. in 2. šol. leta iz Pobežev in Čežarjev se letos odpre en razred v Čežarjih. Tu bo brzkone prevzel pouk italijanski učitelj, ki ne zna niti besedice slovenskega. — Stariši! zavedajte se, d imate po novem šol. zakonu pravico zahtevati, da se vam deca poučuje v dodatnih urah tudi v materinem jeziku. Prijavite torej svoje otroke voditelju šole za pouk v slovenščini. — Prijave morate napraviti pisмено. Za pojasnilo in pouk v tej zadevi obrnite se do gospodičin učiteljic, ki Vas bodo morda znale poučiti, kako vam je postopati ali pa do koje druge osebe, ki Vas bo znala in hotela o tem poučiti. — Ne zamudite torej napraviti svoje dolžnosti kot stariši in Slovenci, da Vas poznejši rodovi ne bodo preklinjali. — Pobežani, Čežarani, Bertočani, Stomanci, Serminčani, Boninci, Rižanci in vsi ki spadate pod to šol. okrožje, ne zabite, da vam mora biti materin jezik nad vse, da si ne bodede pridobili od prebivalcev sosednjih krajev prezir, zaničevanje in sramoto! — Naj se uvede po vseh fari propaganda za pouk v slovenščini, dokler se nam ne vrne naša slovenska šola, ki nam gre po božjem in človeškem pravu!

Književnost in umetnost. Jugoslovanski Pomorac. Primiti smo broj 15. IV. letnika ove zelo dobro uređivane pomorske revije u redakciji poznatog pomorskog publiciste i agitatorja g. Rudolfa Crnića poručnika trgovačke mornarice sa aktuelnim i biranim sadržajem. Revija je veoma uvažena u Jugoslaviji te joj je zadaća pomorska propaganda, a naročito za trgovačku mornaricu.

Sadržaj. Don Niko Štuk (Mlini - Župe): Feničani i Izraelci u brodarstvu i trgovini. Vijesti. III. naučno putovanje kr. školskog broda »Vila Velebita« po Jadranskom moru. — Proslava bokeljske mornarice. — Uredjenje naših saobraćajnih i pomorskih pitanja. — Potankosti o parobrodu »Vojvoda Putnik« Pomorska propaganda u Lipiku. — Italija za svoje pomorce i pomorstvo. — Pomorska služba na Jadranu. — Za naše lučko radništvo na Sušaku. — Nešto o našoj ribarskoj industriji na Jadranu. — Kratka povijest gliboderskog rada u Argentini i naša emigracija. — Naša morská služba. — Vijesti Pomorske Oblasti Kraljevine S. H. S. u Bakru. — Kretanje parobroda »Jugoslavensko-Amerikanske Plovidbe«; »Atlantske Plovidbe Ivo Račić«; »Dubrovačke Parobrodské Plovidbe« i »Oceanie«. — Kršenje ribarske konvencije sa strane Talijana. — Za podizanje ribarstva. — Zanimanje Engleza za splitsku i šibeničku luku. — Zakon o konvenciji tranzita preko Soluna. — Suez u prvom tromesečju 1924. — Rusko-Japanski kompromis.

Listak: Brodomom fregate »La Tribune« na obali Nove Skotske. Pouka uredništva. Revija izhaja dvakrat mesečno in znaša na leto din. 80; pojedina številka 4 dinarjev; za inozemstvo 160 din. Uredništvo in uprava: Zagreb. — Prilaz Djure Deželića št. 67. — Tko želi da se predplati na reviju, mogu mu se poslati pokusni brojevi. Srdačno preporučamo!

PODLISTEK

W. Collins: BREZ IMENA (152) Roman.

Trije dnevi so minili. Upraviteljica in njen gospodar sta s prav različnimi občutki pričakovala, kdaj se povrne kakšen znak življenja v North-Shingles vilo. V tem času ni prejel gospod Vanstone ne od strica ne od nečakinje nobenega pisma. Njegova rešnica nevolja zaradi tega zanemarjenja mu je zelo olajšala vlogu, ki jo je imel igrati na kapitanov svet napram upraviteljici, izrekel je svoje dvome ne samo glede nečakinje s tako pristnim izrazom nevolje, da je še bolj povečal zmedo gospe Lecount.

Zjutraj četrtega dne je pričakal pismošno v vrtu in je prijel v svoje veliko veselje med drugim tudi pismo od gospoda Bygraveja. Pismo je bilo poslano iz Woodbridgeja in je vsebovalo le nekaj vrst. Nečakinja je bila boljša in mu je pošiljala zagotovila svoje ljubezni kakor prej. Gospod Bygrave je nameraval priti naslednjega dne v Aldborough, da sponoči gospodu Vanstoneju nekaj zasebnega. Vendar pa naj gospod Vanstone ne pride v North-Shingles, dokler ga ne izrecno povabi, čar se bo gotovo zgodilo tisti dan, ko se povrne družina. Priporočal mu je skrajno previdnost napram gospe Lecount in mu naročil, naj takoj uniči to pismo.

Ob treh popoldne naslednjega dne se je zopet ustavila kočija pred North-Shingles. spod Bygrave je skočil ven, stopil do hišnega gospodarja ter se vrnil s ključji in dekle. Gospa in gospiča Bygrave sta izstopili, razložili so prtljago, voz je oddrdral, družina Bygravejev je bila zopet doma.

Obdilo je štiri, pet, šest in nič se ni zgodilo. Pol ure pozneje se je pojavil na promenadi gospod Bygrave, čil in skrbno opravljen kakor vedno, ter mirno korakal v smeri Sea-View-Cottage, šel mimo, obstal, kakor da se je hkratu nečesa domislil, se obrnil in vprašal pri vratih po gospodu Vanstoneju. Gospod Vanstone mu je prišel vlijudno nasproti, a gospod Bygrave je oznanjal tako glasno, da bi ga mogel ališati katerikoli v hiši, po kaj je prišel. Nekaj oddaljen sorodnik, katerega je obiskal, je imel dve sliki, dva prava biserca starih mojstrov, in ju je nameraval prodati. Gospod Bygrave je bil posredovalec. Če bi si ju gospod Vanstone kot ljubitelj redkosti hotel ogledati, tedaj bi se moglo to zgoditi čez pol ure, ko se gospod Bygrave povrne s sprehoda.

»Lepo vreme, kaj ne? Do svidenja!« je rekel gospod Bygrave in šel dalje.

Komaj je minilo pol ure, ko se je Noel Vanstone oglasil v North-Shingles poln vročega kopnenja zaljubljenca. V njegovo neizrečeno veselje je bila Magdalena sama v sprejemnici in še nikdar ni videl tako lepe. Štirje dnevi miru in počitka daleč od Aldborough-a so blagodejno vplivali nanjo. Bila je popolnoma v oblasti svojih čutov. Preskočivši iz enega ekstreme v drugi se je njen obup izpremenil v takšen pogum, da je mogla kljubovati vsem opominom vesti in grozečim posledicam. Oči so ji žarele, lica so ji bila živo rdeča, neprestano je klepetala kot v oreišnih dnevih, smejala

Borzna poročila.

ogrske krome	0.03	0.0310
avstrijske krome	0.0320	0.0330
českoslovaške krome	0.6840	0.6880
dinarji	32.80	33.10
leji	13.—	13.50
marke	—	—
dolarji	22.90	23.05
francoski franki	120.—	120.50
švicarski franki	44.—	44.5—
angleški funti papirnati	108.55	108.75
Beneficije (vojnokodninske) obveznice	—	82.69

Mali oglasi

STARA, dobropeljana trgovina z mešanim blagom in deželnimi pridelki, na Dolenjskem, se da v najem, eventualno se tudi prod. Ponudbe pod »1000« na upravnništvo. 1366

BABICA, diplomirana, sprejema noseče. Ljubenziva oskrba. Govori slovensko. Na željo zdravniška pomoč. Tajnost zajamčena. Via Bosco 10, I. 1367

DOBER izvežban brivec, ki je obenem izurjen violonist ali kontrabasist, poraben v večjem orkestru, soliden in potrebnega obnašanja, z dobrimi sprječevali, se sprejme takoj. V. Ozbič, brivec v Postojni št. 7. 1368

KRONE srebrne po L 2.05, goldinarje 5.50, 20 kronske zlate 92.— Via Pondaers 6/I. 20

V DOBRAVLJAH na postaji (Ajdovščina) se da v najem pol hiše za stanovanje ali obrt. Breščak. Dobravljje. 1359

INTELIGENTEN OBRITNIK, srednje starosti, išče družico z nekaj gotovine vsled takojšnje prevzetja obrti v prometnem obmejnem mestu Jugoslavije. Ponudbe s sliko pod »Intelligenten obrtnik« na upravnništvo. 1360

KRONE, goldinarje, zlato, srebro, briljante, platin in zobovje kupuje in plačuje po najvišjih cenah znana zlatarna Tripputi, Via Vincenzo Bellini št. 13. 1362

KDOR ZELI V JUGOSLAVIJI popolnoma varno in dobičkanosno naložiti denar, naj se obrne na Gospodarsko pisarno d. z. o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica 1. 36/2

JODOPARILLINA CISTI KRI

PRILIKA INOGAVICE ÖHLER

se je in oponašala gospo Lecount v glasu in kretajah. Gospod Vanstone je bil očaran, njegovi šibki možgani so se mu vrteli in blede lica so mu zardela kakor v odsevu njenih. Pol ure v njeni družbi je prešlo kakor pet minut. Ko so jo poklicali k teti, kakor dogovorjeno, in je odšla, bi bil pri vseh svoji skoposti rad žrtvoval pet svetlih zlačnikov za daljnih pet zlatih minut v njeni družbi.

Komaj so se duri zaprle za Magdaleno, so se zopet odprle in vstopil je kapitan, ki je povedal gostu brez ovinkov, za kaj se gre. »Odkar smo se zadnjič videli«, je pričel, sem pretehtal vse naše šanse za in proti, in rezultat je sledeči: Če boste v Alboroughu, ko pripise pismo iz Zuriga, tedaj je ves naš trud zaman. Če bi imela gospa Lecount petdeset bratov, bi pustila vseh petdeset prej umreti, kakor da bi vas pustila samega v Sea-View-Cottage, dokler smo mi v North-Shingles vaši sosede.«

Noel Vanstone je postal zopet blede. Dobro je poznal značaj upraviteljice, zato je vedel, da ima kapitan prav. »Če bi mi šli«, je nadaljeval, »tedaj ne bi s tem ničesar pridobili, zakaj za nobeno ceno, ne bi mogli preprečiti gospe Lecount, da nam ne boste sledili. Vi morate proč iz Aldborougha, in sicer ne da bi pustili kakšno vidno sled za seboj. Če napravimo to v teku naslednjih pet dni, tedaj bo odpotovala v Zurich, sicer se ne gane od tu. Ne vprašajte, imam vsa navodila za vas in zahtevam vašo popolno pozornost. Vaša ženitev z mojo nečakinjo je odvisna od tega, da ne pozabite niti besedice od tega. Najprej eno vprašanje: AH ste karal napram njej, da mi ne zaupate, kakor sem vam naročil?«

SABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Zdravnik na razpolago. Dobra postrežba. Govori slovensko. Tajnost zajamčena. Sla-vec. Via Giulia 29. 968

Zlato, srebro, krome, platin, zobovje

kupuje

Zlatarna Albert Povh

Trst, Via Mezzini 46 (25)

AMP Attieria Metalli Preziosi

družba z om j. (29)

Trst - Via Artisti 9 - Trst

Izuršuje preizkušnje vsake vrste

Posebno ugodni pogoji za pregledovanje mleka.

Odvajalno sredstvo za odrasle in otroke

odvajalni: čokoladni bonboni

ARRIBA

v lekarnah po 50 cent.

vsem kar drugi kupijo, prodajo ali popravljajo, vas postreže vaša edina urarna in zlatarna

Piazza Garibaldi št. 2/I

Telefon 3-29

POVH ALOJZIJ